

Марына Рафеева:

— Што грэе душу? Выдалі кнігу, заснаваную на ўспамінах пра Вялікую Айчынную вайну, сабраных бібліятэкарамі Гомельшчыны. А літаратурна-мастацкую форму гэтым аповедам надалі нашы супрацоўнікі Алег Ананьёў, Юрый Максіменка і Юрый Рачыньскі. Кніга стала асновай краязнаўчага літаратурна-мастацкага праекта. На падставе яе створаны сцэнарыі. Бібліятэчны тэатр "Пракі" цяпер гастраліюе з пастаноўкай па арگانізацыях і ўстановах. Так што праект — доўгатэрміновы. Але тэатр наш пастаеў ужо атрымаў у Расійскім Навазбыкоўе на XIII Міжнародным фестывалі аматарскіх калектываў дыплом у намінацыі "За ўнікальнае ўвасабленне тэмы вайны". У рамках гэтага ж праекта 9 кастрычніка мы адкрываем музейную экспазіцыю ва Урыцкай сельскай бібліятэцы. Экспазіцыя прысьвечана братам Елісею, Канстанціну і Мінаю Крыжаўцовым. З імі звязана ўнікальная шчымыя гісторыя. І не толькі таму, што хлопцы здзейснілі першы ў гісторыі Вялікай Айчынай вайны танкавы таран. Нарадзіліся яны ва Урыцкім, былі заўзятымі музыкантамі... Справа ў тым, што іх бацька напісаў ліст камандаванню, каб малодшаму сыну далі адтэрміноўку, каб усе трое пайшлі на фронт адначасова і сталі адным танкавым экіпажам. Лёс іх быў невядомы аж да 1964 года... Капі ж бацька даведаўся пра таран, дакараў сябе да сону дзён...

Другі ўдалы, як мне падаецца, праект — "Пакаленне МЫ", адрававаны студэнцтву. Натуральна, мэта з'вязана з прыцягненнем моладзі да бібліятэкі. Напэўна, мы здзейснілі тое, за што ніколі бібліятэка не бралася. Адыбыліся валанцёрскія акцыі. На вуліцах горада гучалі вершы. Прайшоў арт-фэст "Бібліякантакт". У нашай установе з'явіліся навукоўцы, музыканты, жываліцы і вялі дыялог з маладымі на самых розных бібліятэчных пляцоўках. Ладзіліся выстаўкі твораў гомельскай краязнаўчай моладзі. У сацыяльных сетках з'явілася група "Ленінка". Атрымалі за паўгоддзе больш за дзесяць тысяч наведванняў!

Юген Рагін:

— Колькі слоў аб праблемах...

Марына Рафеева:

— Сёлета па вобласці атымізацыя закранула не толькі сельскія, але і раённыя бібліятэкі. Гэты факт вельмі засмучае. Значна павялічылася нагрузка на тых спецыялістаў, што засталіся.

Юген Рагін:

— А заробак у сувязі з тым вырас?

Марына Рафеева:

— Там, дзе начальнікі аддзелаў парупіліся, зроблена надбавка. Прынамсі, такую задачу да 1 верасня абласное ўпраўленне ставіла... Сярэднемесячны заробак бібліятэкараў па Гомельшчыне склаў 3,1 мільяна рублёў.

Тамара Данілюк:

— Пачну з праблем. Нягледзячы на жорсткія фінансавыя ўмовы ўсё ж робім рамонт свайго будынка. Летась мянялі вокны, сёлета — таксама. Хоць і цяжка, але ж спадзяемся, дзевяцім бібліятэку да ладу.

Юген Рагін:

— Спонсары дапамагаюць?

Тамара Данілюк:

— Грошы выкрайваюцца з бюджэту.

Юген Рагін:

— Асноўныя творчыя праекты таксама з'вязаны з 70-годдзем Вялікай Перамогі?

Тамара Данілюк:

— Безумоўна. Мы запрашалі людзей, якія не маюць непасрэднага дачынення да Вялікай Айчынай вайны. Гэта былі асобы, што чытаюць і думалі. І менавіта яны распавядалі старшакласнікам пра кнігі аб вайне, што прачыталі самі, пра

Словы, вынесеныя ў загаловак, прыдумала бібліятэчкара з вёскі Любончы, што ў Кіраўскім раёне. Прыдумала ў якасці дэвіза свайго сельскай установы, дзе працуе салон для чытачоў. У наступных нумарах "К" мы патлумачым, як і для чаго створаны гэты салон у рамках чарговай серыі нашага аўтатура. А згадка гэтая толькі для таго, каб дасяці, што бібліятэчных крэатыўчыкаў шмат і па-за сталічнымі межамі. Пра гэта мы сёння і пагаворым. Напярэдадні прафесійнага свята беларускіх гаспадароў кніжных паліц і чытальных залаў мы патэлефанавалі ў абласныя ўстановы, каб даведацца, што паравала іх кіраўнікоў за год, а што засмуціла (свята святла, але без вырашэння праблем які рух наперад?). Такім чынам у размове прынялі ўдзел дырэктары абласных бібліятэк: Гомельскай універсальнай імя Леніна — Марына РАФЕЕВА, Брэсцкай імя Максіма Горкага — Тамара ДАНИЛЮК, Віцебскай — Тацяна АДАМЯН, Гродзенскай навуковай імя Яўхіма Карскага — Лідзія МАЛЬЦАВА, Магілёўскай — Ілона САРОКІНА, Мінскай імя Аляксандра Пушкіна — Аксана КНІЖНІКАВА.

Юген РАГІН

"Пачытаць, падумаць, зразумець"

15 верасня — Дзень бібліятэк Рэспублікі Беларусь

сваё стаўленне да гэтых кніг, да рэчаіснасці. Ведаеце, акцыя атрымалася дзівосная! Я не думала, што дзеці будуць так рагаватаць. Узнікла палеміка (вельмі аргументаваная з двух бакоў). Дыялог вядучыся сучасна думка, суперажываннем. Ці не гэтую мту ставіць высокая літаратура? Здрава!

Цяпер мы рыхтуемся да правядзення трэцяй канферэнцыі "Берасцейскія кнігазборы", прысвечанай гэтым разам 500-годдзю з дня нараджэння Мікалая Радзівіла Чорнага і 350-годдзю з моманту заснавання Брэсцкага манетнага двара. У канферэнцыі возьмуць удзел трынаццаць прафесараў, дактарантаў і магістраў з Варшавы, Лодзі, Любліна, Кракава, Кіева, а таксама Расійскай нацыянальнай бібліятэкі, Маскоўскага гістарычнага музея... Усе гэтыя навукоўцы прывозяць да нас тры кнігі, якіх у нас няма. Канферэнцыя пройдзе 23 і 24 верасня ў Брэсце і Іванаве, на радзіме Напалеона Орды, Пінску. Яе можна наведваць любіць ахвотны... Так што 75-годдзе нашай бібліятэкі святкуем у рабочым, вельмі напружаным рэжыме.

Тацяна Адамьян:

— Разам з БСМ рэалізавалі праект "Чытаем пра вайну". Вучыліся рыхтаваць буктэйлеры, пра што "К" пісала. Электроннае галасаванне вызначыла самыя лепшыя ролкі пра кнігі ваеннай тэматыкі. Карацей, розгалас быў вельмі шырокім.

Юген Рагін:

— Ведаю, што з дня заснавання ў бібліятэцы не было капітальнага рамонту...

Тацяна Адамьян:

— Гэта, сапраўды, праблема... Камплектаванне ідзе няблага, падпіска — таксама.

Юген Рагін:

— А з лікам чытачоў як справы?

Тацяна Адамьян:

— Мы пастаянна ствараем інфармацыйныя рэсурсы. Да прыкладу, "Мастакі Віцебшчыны". Летась зарэгістравалі больш за 700 тысяч наведванняў нашага сайта. А віртуальны чытач у электронным асяроддзі з мінулага года таксама ўлічваецца статыстыкай.

Тацяна Адамьян:

"Летась зарэгістравалі больш за 700 тысяч наведванняў нашага сайта. А віртуальны чытач з мінулага года таксама ўлічваецца статыстыкай".

Тамара Данілюк:

"Нягледзячы на жорсткія фінансавыя ўмовы ўсё ж робім рамонт свайго будынка. Летась мянялі вокны, сёлета — таксама".

Лідзія Мальцава:

"За грошы гранта ў дзіцячым філіяле бібліятэкі зроблі рамонт і стварылі Мультымедычны цэнтр — першы па сваіх магчымасцях у Беларусі".

Марына Рафеева:

"Сёлета па вобласці атымізацыя закранула не толькі сельскія, але і раённыя бібліятэкі. Павялічылася нагрузка на спецыялістаў, што засталіся".

Ілона Сарокіна:

"Хацелася б, каб заставаліся маладыя кадры. Крыўдна за прафесію становіцца. Яна — запатрабаваная, але калектывы амаладжваюцца не так хутка..."

Аксана Кніжнікава:

"У нас заўжды знойдзецца пляцоўка для камунікацый не толькі з дакументамі. Мы ж не вяртаўнікі кнігі і трансфармуемся на рынку вольнага часа..."

Лідзія Мальцава:

— Сёлета завяршаем рэалізацыю праекта "Мультымедычныя цэнтры навукі і тэхналогіі ў Сувалях і Родне". Агульны грант праграмы трансгранічнага супрацоўніцтва Беларуд, Польшчы і Украіны пераўтварае мільён еўра. Амаль палова сумы дасталася нам. За гэтыя грошы ў дзіцячым філіяле бібліятэкі зроблі рамонт і стварылі Мультымедычны цэнтр — першы па сваіх магчымасцях у Беларусі. Закупілі кандыцыянеры, жалюзі, дыяны, самую сучасную мэблю (адных канап — 16 адзінак), светладыёдны рэкламны экран, 26 кам'ютараў з вэб-камерамі і мікрафонамі, відэакамеру, гусенічны пад'ёмнік для інвальідаў... Цяпер ствараем рэкламны фільм пра гэты цэнтр. Але самае галоўнае, што мы набываем адукацыйныя праграмы, якія каштуюць 200 тысяч еўра. З дапамогай іх можна вывучаць замежныя мовы, музыку, канструаванне, філмавытворчасць, домабудуўніцтва... Над гэтым грантам мы працавалі з 2010 года. Адкрыццё Цэнтра запланавана на лістапад.

Юген Рагін:

— Напэўна, рэзка павялічыцца колькасць чытачоў?

Лідзія Мальцава:

— Несумненна. Настаўнікі з Іраля і Польшчы спачатку навучаць нас, потым мы будзем вучыць не толькі дзяцей: паслугі Цэнтра прапануем усім катэгорыям чытачоў... Яшчэ адзін праект з'вязаны з арганізацыяй выставак і наступнай алічбоўкай рэдкіх кніжных выданняў, у тым ліку і з прыватных калектываў. Праект будзем рэалізоўваць разам з суваляўскай бібліятэкай... А 30 верасня споўніцца 185 гадоў з а-

Юген Рагін:

— Напэўна, рэзка павялічыцца колькасць чытачоў?

Лідзія Мальцава:

— Несумненна. Настаўнікі з Іраля і Польшчы спачатку навучаць нас, потым мы будзем вучыць не толькі дзяцей: паслугі Цэнтра прапануем усім катэгорыям чытачоў... Яшчэ адзін праект з'вязаны з арганізацыяй выставак і наступнай алічбоўкай рэдкіх кніжных выданняў, у тым ліку і з прыватных калектываў. Праект будзем рэалізоўваць разам з суваляўскай бібліятэкай... А 30 верасня споўніцца 185 гадоў з а-

манту заснавання нашай установы. Адбудзецца міжнародная канферэнцыя. Словам, шчаслівых момантаў вельмі шмат.

Юген Рагін:

— Дык мо і праблем у вас няма?

Лідзія Мальцава:

— Нас усяляк падтрымлівае кіраўніцтва вобласці, ніхто не збіраецца нас скарачаць, з кніг купілім тое, што хочам... Адзіна пажаданне: спыніць скарачэнне бібліятэчнай сеткі ў раёнах. Каб мы потым не плакалі, што нельга ўзавуць мінулае. А то ў нас нават ў гэтых аграгарадах зніклі бібліятэкі.

Ілона Сарокіна:

— У Дзень бібліятэк Беларусі будзем прэзентаваць сукупную бібліяграфічную базу даных "Таленты ад роднай зямлі", якую мы з максімальнай паўнотай з усімі бібліятэкамі Магілёўшчыны пастараліся сабраць аб нашых пісьменніках-земляках. Гэта — каля 400 чалавек ад класіка Вінцэнта Дуніна-Марцінкевіча да сучасных маладых літаратараў. Апрача біяграфічных звестак, сабраны псеўднімы, пералікі твораў а таксама — спасылкі на бібліяграфічныя крыніцы. Словам, база энцыклапедычнага характару. Яна з'явіцца на нашым сайце і на трынаццаці сайтах раённых бібліятэк Магілёўшчыны.

Юген Рагін:

— Мяркуючы па нашых камандзіроўках, бібліятэкі Магілёўскай вобласці — самыя беспраблемныя ў краіне. І кам'ютараў хапае, і крэатыўу не бракуе.

Ілона Сарокіна:

— Дзякуй за цікавасць да нашай справы... Хацелася б, каб заставаліся маладыя кадры. Крыўдна за прафесію становіцца. Яна — запатрабаваная, але калектывы нашы амаладжваюцца не так хутка, як хацелася б.

Аксана Кніжнікава:

— Найбольш значнай акцыяй стаў праект, асваваны на прафілактыку дрэннага становішча сям'і і умацаванне традыцый сямейнага ўзаемадзеяння, у тым ліку — сямейнага чытання. Праект называецца "Здрава разам". Рыхтавалі яго разам з Мінскам гарадскім цэнтрам сацыяльнага абслугоўвання сям'і і дзяцей і Нацыянальным цэнтрам усянаўлення. Вынік праекта за паўгоддзе — летняя выстаўка малюнкаў "Шчаслівая сям'я вачыма падлетка". Чарговая сустрэча ўдзельнікаў праекта адбудзецца ў Абласной бібліятэцы 16 верасня.

Юген Рагін:

— Мінская абласная, наколькі ведаю па розніцах-чытачах і збірачкі-кніжніках, набыла ў сталіцы вялікую папулярнасць. Гэта адчуваецца па вашай статыстыцы?

Аксана Кніжнікава:

— Адчуваецца. І асабліва па аддзеле замежнай літаратуры, дзе працуюць сапраўдныя крэатыўшчыкі. І ўвогуле, бібліятэка аддае прырытат праектам, асваваемым на сацыялізацыю. Адсюль, відаць, і папулярнасць. У нас заўжды знойдзецца пляцоўка для камунікацый не толькі з дакументамі. Мы ж не вяртаўнікі кнігі і пастаянна трансфармуемся на рынку вольнага часа...

А турбуе цякучка кадраў, з'вязаная з нізкімі заробкамі. Тут хацелася б большай увагі да нашай прафесіі.